YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
19 päivänä lokakuuta 2000 *

Asiassa C-155/99,

jonka Pretore di Treviso, sezione distaccata di Oderzo (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Giuseppe Busolin ym.

vastaan

Ispettorato Centrale Repressione Frodi — Ufficio di Conegliano — Ministero delle Risorse agricole, alimentari e forestali

ennakkoratkaisun viinikaupan yhteisestä järjestämisestä 16 päivänä maaliskuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 822/87 (EYVL L 84, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1566/93 (EYVL L 154, s. 39), 39 artiklan 3, 4 ja 11 kohdan sekä asetuksen

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

N:o 822/87 39 artiklassa säädetystä pakollisesta tislauksesta ja sitä koskevista tietyistä soveltamissäännöistä viinivuonna 1993/1994 poikkeamisesta 15 päivänä helmikuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 343/94 (EYVL L 44, s. 9) pätevyydestä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit A. La Pergola ja P. Jann (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Busolin, edustajinaan asianajajat I. Cacciavillani, Venetsia, ja A. Cimino, Padova,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään valtionasiamies R. Silva de Lapuerta,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat J. Carbery ja T. Gallas,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies F. Ruggeri Laderchi, avustajanaan asianajaja A. Dal Ferro, Vicenza,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Busolinin, neuvoston ja komission 18.5.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.6.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pretore de Treviso, sezione distaccata di Oderzo, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 7.4.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 27.4.1999, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kuusi ennakkoratkaisukysymystä viinikaupan yhteisestä järjestämisestä 16 päivänä maaliskuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 822/87 (EYVL L 84, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1566/93 (EYVL L 154, s. 39; jäljempänä asetus N:o 822/87), 39 artiklan 3, 4 ja 11 kohdan sekä asetuksen N:o 822/87 39 artiklassa säädetystä pakollisesta tislauksesta ja sitä koskevista tietyistä soveltamissäännöistä viinivuonna 1993/1994 poikkeamisesta 15 päivänä helmikuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 343/94 (EYVL L 44, s. 9) pätevyydestä.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat viininviljelijät Busolin ym. sekä Ispettorato Centrale Repressione Frodi — Ufficio di Conegliano — Ministero delle Ricorse agricole, alimentari e forestali (jäljempänä ministeriö) ja joka koskee näille viininviljelijöille kansallisen oikeuden nojalla määrättyjä sakkoja pöytäviinin pakollisesta tislauksesta annettujen yhteisön säännösten rikkomisesta.

3 Yhteisön säännösten ja kansallisten säännösten osalta viitataan niistä esitettyihin selostuksiin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-375/96, Zaninotto, 29.10.1998 antamassa tuomiossa (Kok. 1998, s. I-6629), joka koski samoja säännöksiä.

Pääasia

4 Busolin on Venetian alueen viinintuottaja. Ministeriö määräsi hänelle 17.4.1996 sakon asetuksen N:o 822/87 39 artiklan rikkomisesta sillä perusteella, että hän ei ollut täyttänyt pöytäviinin pakollista tislausta koskevia velvoitteitaan viinivuonna 1993/1994, kun hän oli jättänyt toimittamatta 379,47 hehtolitraa viiniä pakolliseen tislaukseen.

5 Busolin vastusti tätä päätöstä 31.5.1996 ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa. Toiset viininviljelijät vastustivat määräajassa esittämällään erillisellä kanteella samanlaisten seuraamusten asettamisesta tehtyjä ministeriön päätöksiä. Kansallinen tuomioistuin päätti käsitellä kanteet yhdessä.

6 Busolin ym. vetosivat niiden yhteisön säännösten lainvastaisuuteen, joissa italialaiset tuottajat velvoitetaan tislaamaan tiettyjä määriä pöytäviiniä viinivuonna 1993/1994.

7 Koska Pretore di Treviso, sezione distaccata di Oderzo, oli epävarma pöytäviinin pakollista tislausta koskevien tiettyjen yhteisön säännösten pätevyydestä, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko asetuksessa N:o 343/94 tarkoitettu komission päätös, jolla se jakoi pakolliseen tislaukseen viinivuonna 1993/1994 toimitettavan viinimäärän eri tuotantoalueiden kesken, asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 11 kohdan b alakohdan (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1972/87) vastaisena pätemätön, koska komissio ei ole näyttänyt sen tässä samassa säännöksessä tarkoitetun lakiin perustuvan edellytyksen täyttyneen, jonka mukaan 'saatavuuden' ja 'tavanomaisen käytön' välisen suhteen viinivuonna 1993/1994 on täytynyt 'muuttua huomattavasti' viiteviinivuosien 1981/1982, 1982/1983 ja 1983/1984 'saatavuuden' ja 'tavanomaisen käytön' väliseen suhteeseen nähden?

2) Toissijaisesti ensimmäiseen kysymykseen nähden:

Onko asetuksessa N:o 343/94 tarkoitettu komission päätös, jolla se jakoi pakolliseen tislaukseen viinivuonna 1993/1994 toimitettavan viinimäärän eri tuotantoalueiden kesken, pätemätön, koska sillä rikotaan EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa (perusteluvelvollisuuden laiminlyönti) ja koska asetuksessa N:o 343/94 sekä sen perustana olevissa toimenpiteissä ei millään tavoin arvioida sitä, miten 'huomattavasti' 'saatavuuden' ja 'tavanomaisen käytön' välinen suhde oli viinivuonna 1993/1994 'muuttunut' viiteviinivuosien 1981/1982, 1982/1983 ja 1983/1984 'saatavuuden' ja 'tavanomaisen käytön' väliseen suhteeseen nähden?

3) Onko asetus N:o 343/94, jossa Italialle asetetaan velvollisuus toimittaa pakolliseen tislaukseen 12 150 000 hehtolitraa, lainvastainen siitä syystä,

että sillä loukataan kohtuusperiaatetta, tai siitä syystä, että sitä annettaessa on tehty ilmeinen arviointivirhe tai että se on ristiriidassa toimenpiteen tavoitteen kanssa, kun otetaan huomioon komission noudattama 'laskentatapa' sellaisena kuin se ilmenee 13.3.1998 päivätystä kirjelmästä? Onko näin erityisesti siitä syystä, että on kohtuutonta ja epäloogista määrittää prosenttiosuudeksi 85 prosenttia, koska siinä on suhteutettu toisiinsa viinivuoden 1993/1994 markkinatodellisuuden kannalta täysin epäolennaisia tekijöitä?

4) Onko asetus N:o 343/94, jossa Italialle asetetaan velvollisuus toimittaa pakolliseen tislaukseen 12 150 000 hehtolitraa, lainvastainen siitä syystä, että sillä rikotaan asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 11 kohdan b alakohtaa (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1972/87), koska komissio on muuttanut prosenttimäärää sen mukaan, miten viinivuosien 1981/1982, 1982/1983 ja 1983/1984 tuotannon (145 000 000 hehtolitraa) ja viinivuoden 1984/1985 pöytäviinin tavanomaisen käytön välinen suhde on muuttunut viinivuosien 1981/1982, 1982/1983 ja 1983/1984 tuotannon (145 000 000 hehtolitraa) ja viinivuoden 1993/1994 tavanomaisen käytön väliseen suhteeseen nähden, mikä ei näyttäisi olevan kyseisen säännöksen mukaista?

5) Toissijaisesti kolmanteen ja neljänteen kysymykseen nähden:

Jos asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 11 kohdan b alakohdan (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1972/87) tulkitaan sallivan tällaisen laskentatavan, onko 39 artiklan 11 kohdan b alakohtaa pidettävä ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen perusteiden ja laskelmien valossa lainvastaisena, koska sillä loukataan kohtuusperiaatetta, koska sitä annettaessa on tehty ilmeinen arviointivirhe, koska se on ristiriidassa toimenpiteen tavoitteen kanssa tai koska sillä loukataan EY:n perustamissopimuksen 40 artiklassa tarkoitettua syrjintäkiellon periaatetta?

6) Ovatko asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 3, 4 ja 11 kohta, sellaisina kuin ne ovat muutettuina asetuksella N:o 1566/93, sekä asetus N:o 343/94, joka on

kahden ensiksi mainitun asetuksen täytäntöönpanoasetus, ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen seikkojen valossa lainvastaisia siitä syystä, että niillä loukataan kohtuusperiaatetta, tai siitä syystä, että niitä annettaessa on tehty ilmeinen arviointivirhe tai loukattu suhteellisuusperiaatetta?"

Ennakkoratkaisukysymykset

8 Aluksi on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Zaninotto antamassaan tuomiossa, joka perustui Pretura circondariale di Treviso n ennakkoratkaisupyyntöön ja koski samanlaisia tosiseikkoja, että asiassa esitettyjen useiden kysymysten tarkastelusta ei ilmennyt mitään, mikä voisi vaikuttaa niiden säännösten pätevyyteen, joilla määritettiin viinivuonna 1993/1994 tislattavan pöytäviinin määrät ja vahvistettiin Italian osalta kokonaismääräksi 12 150 000 hehtolitraa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että komissio oli toimivaltansa nojalla voinut laillisesti mukauttaa asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 3 kohdan kolmannessa alakohdassa alun perin säädetyn 85 prosentin viiteosuuden 55,01 prosenttiin viinivuonna 1993/1994 voidakseen ottaa huomioon ajan kuluessa huomattavasti vähentyneen kulutuksen (em. asia Zaninotto, tuomion 25 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Tätä prosenttiosuutta sovellettaessa Italian tasavaltaa ei ollut myöskään kohdeltu muita jäsenvaltioita huonommin (em. asia Zaninotto, tuomion 31 kohta).

9 Nyt esillä oleva asia koskee jälleen 85 prosenttiosuuden mukauttamista, jonka komissio toteutti viinivuonna 1993/1994 ja jonka perusteella se vahvisti kussakin jäsenvaltiossa tislattavan määrän. Busolin ym. ovat tuoneet kansallisessa tuomioistuimessa esiin muita vastaavia kysymyksiä Italialle asetetun tislausvelvollisuuden lainmukaisuudesta. Kansallisen tuomioistuimen mukaan nämä kysymykset ovat edellä mainitussa asiassa Zaninotto käsiteltyihin kysymyksiin nähden uusia, eivätkä ne ole selvästi perusteettomia. Tästä syystä se on katsonut, että asia on syytä saattaa uudelleen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

10 Vaikka esillä olevassa asiassa kysymykset on esitetty eri kannalta kuin edellä mainitussa asiassa Zaninotto, ne koskevat kuitenkin samoja seikkoja kyseisestä yhteisön lainsäädännöstä ja sen vaikutuksista Italian tasavallan viininviljelijöihin, minkä kansallinen tuomioistuin myöntää.

11 Nyt esillä olevassa asiassa esitetyt väitteet eivät vaikuta yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Zaninotto tekemään ja tämän tuomion 8 kohdassa todettuun johtopäätökseen pakollisen tislausjärjestelmän pätevyydestä. Näiden väitteiden mukaan

— viinivuoden 1993/1994 saatavuuden ja tavanomaisen käytön välisen suhteen huomattavaa muuttumista viiteviinivuosiin nähden ei ole näytetty toteen asetuksen N:o 343/94 1 artiklan osalta (ensimmäinen ja neljäs kysymys), minkä vuoksi perusteluvelvollisuutta on laiminlyöty (toinen kysymys)

— komission laskema, viinivuotta 1993/1994 koskeva viiteprosenttimäärä on virheellisesti mukautettu (kolmas kysymys)

— viiteprosenttimäärän mukauttamista koskeva laskentatapa, sellaisena kuin siitä on säädetty asetuksen N:o 822/87 muuttamisesta 2.7.1987 annetussa neuvoston asetuksessa N:o 1972/87 (EYVL L 184, s. 26), on lainvastainen (viides kysymys)

— yleisesti ottaen pöytäviinin pakollinen tislausjärjestelmä ei vastaa kokonaisuudessaan markkinaolosuhteita eikä ole niitä koskaan vastannutkaan (kuudes kysymys).

12 Tätä johtopäätöstä tukevat julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 42—54 kohdassa ensimmäisestä ja neljännestä kysymyksestä, 58—62 kohdassa toisesta kysymyksestä, 66—71 kohdassa kolmannesta kysymyksestä, 79—82 kohdassa viidennestä kysymyksestä ja 88—100 kohdassa kuudennesta kysymyksestä esittämät päätelmät.

13 Edellä esitetystä seuraa, että esitettyjen kysymysten tarkastelussa ei ole tullut esiin mitään, mikä voisi vaikuttaa asetuksen N:o 822/87 39 artiklan 3, 4 ja 11 kohdan sekä asetuksen N:o 343/94 pätevyyteen.

Oikeudenkäyntikulut

14 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Espanjan hallitukselle, neuvostolle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Pretore di Treviso, sezione distaccata di Oderzon 7.4.1999 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Esitettyjen kysymysten tarkastelussa ei ole tullut esiin mitään, mikä voisi vaikuttaa viinikaupan yhteisestä järjestämisestä 16 päivänä maaliskuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 822/87, sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1566/93, 39 artiklan 3, 4 ja 11 kohdan sekä asetuksen N:o 822/87 39 artiklassa säädetystä pakollisesta tislauksesta ja sitä koskevista tietyistä soveltamissäännöistä viinivuonna 1993/1994 poikkeamisesta 15 päivänä helmikuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 343/94 pätevyyteen.

Wathelet La Pergola Jann

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä lokakuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

M. Wathelet

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja